

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15
CELOLETNO DIN 60 ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTNINO / OGLASI PO
CENIKU / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 1
RAČUN POŠT. HRANILNICE 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI
ROKOPIŠI SE NE VRA
ČAJO / ANONIMNI DO
PIŠI SE NE PRIOBČV
JEJO / POŠTNINA PLA
ČANA V GOTOVINI
TELEFON ŠTEV. 2906

Italijanski konzulat v Ljubljani - špijensko gnezdo.

Ena izmed najvažnejših nalog Orjuna je gotovo ta, da njeno članstvo budno pazi, kaj delajo sovražniki naše države in njihovi špijoni. Kdor bi lahko mislil, da je konzulat v Ljubljani, ki je bil prej podoben, zdaj pa je postavljen na novo, da se ne sme omejit, da so ravno državne oblasti tukaj popolnoma odgovorne, in sicer iz enostavnega vzroka, ker jim manjka prave osebnosti in iniciative. Odkrivanje in zasledovanje podmolkega, zahrbtnega špijonskega dela se ne sme omejit, da so ravno državne oblasti tukaj popolnoma odgovorne, in sicer iz enostavnega vzroka, ker jim manjka prave osebnosti in iniciative. Odkrivanje in zasledovanje podmolkega, zahrbtnega špijonskega dela se ne sme omejit, da so ravno državne oblasti tukaj popolnoma odgovorne, in sicer iz enostavnega vzroka, ker jim manjka prave osebnosti in iniciative.

To delo se je in se vrši mirno, brez vsake reklame, z resignacijo na vse časti in zasluge, ker mora ostati iz razumljivih, taktičnih razlogov pred javnostjo skrito. Pri tem delu so nam z veliko vnemo pomagali naši prijatelji, ki so nam prožili pomoč kjerkoli je bilo potreba in tako pripomogli do sijajnih uspehov. Povdarjati pa moramo na tem mestu z gnusom, da smo se morali pri tem delu najbolj čuvati pred lastnimi člani Orjuna — izdajicami. In to dejstvo nam danes silno pere v roko, da ne glede na zle posledice za nadaljnje delo in brez ozira na našo taktiko, pred širšo javnostjo razkrinkamo njih izdajstvo. Potrebno je to tem bolj, ker so med izdajci ljudje, ki se neovirano kretajo med našimi zaupniki, se izdajajo celo za najboljše nacionaliste, ja kakor danes navedeni celo za zaupnike naših vojaških oblasti, in ker so v naših vrstah igrali vidno vlogo, jim ni težko izrabiti od nič hudega slutečih informacij, ki jih potem še gorke nosijo g. Gavottiju. Jasno je, da treba brez ozira na posledice opozoriti javnost na te izdaje.

Takoj po prihodu gospoda italijanskega generalnega konzula marchese Gavottija v Ljubljano, smo postali pozorni na silno pojačano delovanje njegovega urada. Tekom časa smo opažali, da se tam kretajo, in sicer že brez vsake opreznosti ljudje, ki nimajo na konzulatu nebe-

nega opravka. Videli smo te ljudi povsod, kjer ni bilo potreba. Pozneje smo opazili, da so nam nekateri izmed teh ljudi zelo blizu. Pričeli smo s sistematičnim opazovanjem, ki je zahtevalo velike potrpežljivosti tem bolj, ker ne razpolagamo z denarnimi sredstvi tako, kakor g. Gavotti. Tekom časa smo se uverili in smo bili tudi od naših vplivnih prijateljev opozorjeni, da naše še tako velike tajnosti pridejo do znanja g. konzulata. Pričeli smo postajati oprezní, vzgajili smo si četo dobrih opazovalcev tu in onstran meje in naš trud je bil obilo nagrajen. Krog okoli naših izdajic se je vedno bolj ožil, pozitivna poročila naših zvestih so se vedno bolj množila in tako smo končno pričeli kontrolirati g. konzula mi in to ravno tedaj, ko je on že mislil, da nas ima v vreči.

Ves material, ki smo ga zbrali tekom prešlih let, nam dokazuje, da se marchese Gavotti ne bavi samo s tem za kar je akreditiran v naši državi. Nasprotno, ugotovili smo, da je postal njegov urad pravo špijensko gnezdo! Tukaj v tem italijanskem »Uficio informacioni«, v naši državi se zbirajo za drag denar vse mogoče novice, ki jih potem vestni g. konzul pošilja tako svojemu šefu g. Bodreru v Beograd, pa tudi še so posebno važne, direktno v Rim. Njemu danes nič ne ostane prikriti. Od najnedolžnejšega poročila o kakšni prireditvi Jugoslovske Matice, Sokola, Streljačke družine, kluba biciklistov, do strašnih zgodb o komitah, Kostu Pečancu in naših vojaških gibanjih, vse, vse vestno beležijo marchese, zbira, plačuje in pošilja dalje. Človek se čudom vprašuje, kje vzamejo Italijani denar za take stvari. In koliko naših ur prežije marljiv g. konzul, da vse te podatke napiše, včasih tudi šifrira in čim prej odpravi na pravo mesto!

Toda tudi mi smo marsikatero uro prečuli in ne zaman. Pa tudi v bodoče se tega ne bomo plašili, saj se nam je trud obilo poplačal. Odkrili smo delo italijanskega sovraga, pomagali marsikatero njegovo nakano preprečiti, kar je pa glavno, spoznali smo naše izdajce — pomočnike njegove. Človek se s studom vprašuje, ali je mogoča tolika zloba in pokvarjenost, kajti izdajci niso morda tujerodci, oni so Slovenci in še celo Slovenci večinoma iz zasedenega Primorja. Nekateri izmed teh so igrali še celo vidno vlogo v naših vrstah. Za judežve

groše, za razne ugodnosti, ki so jih dobivali od konzula ali pa hoteli dobiti od njega, so izdajali svoje rodne brate. Njih število se je po zaslugi g. gen. konzula in njegovih lir silno razmnožilo v veliko veselje gospoda Bodrera, v še večjo sramoto našega naroda. Oni so povsod, njihovim očem in ušesom se je skoraj nemogoče ogniti. Gospod marchese ima svoje zaupnike po kavarnah, gostilnah in hotelih, skratka po vseh javnih, da celo privatnih lokalih, ki vestno izvršujejo njegove naloge, prisluškujejo, kjerkoli morejo v naših krogih in nosijo takoj vsako novico še toplo v konzulat. Večkrat mu poročajo, da se mu še posebej prikupijo, tudi izmišljene povesti o naših strahovitih naklepih preko meje, ki jih lahko verni gospod seveda kot čisto zlato proda naprej. Dostikrat nasledijo našim zasledovalcem, ki jih in s tem tudi g. konzula povlečejo za nos. Tako je neki njegov ovaduh, ki ga bomo imenovali v prihodnji številki, nasel na našem članu in poročal konzulu, da so vdrli Orjunaši v gozdove preko meje, da jim pride na pomoč sam komitski vojvoda Kosta Pečanec, ni sicer kar s 1000 komiti, ki bi tvorili rezervo s te strani meje. In resnično je lahko verni gospod vse to poročal naprej, silno razburil s tem slavno »Milizijo vol, per la publica sicurezza«, ki je izdala celo povelje na svoje zveste črnosrajčarje proti tem namišljenim komitom, ki se skrivajo po gozdovih in se ne ve iz katerega grma preži orjunaška smrt.

Koliko gorja so napravili ti ovaduh iz našim ljudem. Zatrpan, toda zaveden Primorec pride v Ljubljano

in ne ve, da ga je njegov rojak izdal, še predno je došel nazaj v Trst, kjer mu milicar prečita vse njegove korake. Koliko zavednih ima g. konzul zapisanih v svoji črni knjigi po zaslugi slovenskih izdajic? Koliko njih se zamenja trudi, da bi dobili potni list, med tem ko v njihovi družbi sedi tisti, ki jim ga je onemogočil. Koliko naših je bilo in je tam preko meje zaprtih, med tem ko tisti, ki so jih izdali veseljačijo za judežve groše po beli svobodni Ljubljani? To je največja sramota našega naroda in prepričani smo, da še celo plemeniti marchese plune, ko se je z izdajalskim plačilom poslovil tak podlež od njega.

Nam žalibog ni bilo seveda mogoče dobiti vseh imen teh izdajic, mnogi so še, ki jih po delih poznamo, pa nam vsled pomanjkanja jasnih dokazov tiskovni zakon ne dopušča, da bi jih javno približali na sramotni oltar. Oni naj se zavedajo, da zasleduje vsako izdajstvo prokletstvo žrtve in da ga usoda prej ali slej odkrije. Zavedajo naj se, da ima Orjuna dobre oči in jih točno vodi v evidenci; tudi naj bodo prepričani, da plemenitemu g. Gavottiju ni bog ve kaj ležeče na tem, ako njih podla roba pride na dan, kar jim lahko potrdijo te vrste. Vsi pridejo na dan. Danes pa javno postavljamo na sramotni oltar, pred celokupen narod kot prvega ime enega izmed tistih, ki je še nedavno prisegel na naše prapore in stal v prvih vrstah Orjuna, sedaj pa je špijon italijanskega gen. konzulata v Ljubljani izdajalec svojih lastnih bratov in od njih proklet, naš član Orjuna — škarijot

Egidij Peric.

Prodanci!

Čim je nastopil prvi propovednik orjunaške ideje križev pot med narod uničevati satansko setev bratomnega ščuvanja, čim je pozival prvi orjunaški apostol narod k obrambi zarobljenega brata — že so vstali iz temnih kotov nasprotniki pravice, poštenja in bratstva proti naši ideji.

Proti nam so se ščuvale zaslepljene močice, nad nas se je pošiljalo plačane morilce, vlagale denunciacije pri oblasteh in končno se je organiziral pokol, v katerem so padli naši najboljši in najpožrtvovalnejši bratje.

A Orjuna je prezirala žrtve, prezirala je smrt, šla je svojo pot k cilju, z neizprosno gotovostjo in vero v zmago. Orjuna je hodila pot sfanatiziranih idealistov, ki iščejo priliko, da s krvjo dokažejo globoko vero v svoj idealizem.

Česar niso mogli napraviti privatne sile s svojimi sredstvi, so skušale doseči z tujimi. Ponudila se jim je prilika in denuncirali so zopet topot z uspehom, ker za njihovim hrbtom je stala največja in najmočnejša sovražnica Orjuna. Z blagoslovom Rima se je posrečilo našim notranjim sovražnikom doseči oficielni razpust naše organizacije. Takrat je privrel na dan izbruh triumfa, v zmagovalnem plesu je zarajal združen sovrag Orjuna okrog »mrtvega« leva.

Toda, kakor vedno so bili tudi topot računski preuranjeni. Razgnana Orjuna je ostala slejkoprej sklenjena vrsta članov bratovščine, ki je hodila svojo pot nemoteno dalje, ne meče se za pasji lajež preganjalcev.

Česar niso mogli doseči organi-

zirani napadi, javna obrekovanja, najpoglejša podtikanja in denuncijantstvo, česar niso dosegle bombe in revolverji, to bi se kmalu posrečilo poedincem, ki so se lotili posla Judeža za srebrnike!

Ze pred leti so se naenkrat pojavile govorice — katerih izvir ni bilo mogoče določiti, kljub najintenzivnejšemu pozvedovanju — o naših voditeljih, ki so metali težke očitke na njihovo osebnost čast. Te govorice so se ponavljale z neverjetno vztrajnostjo danes tu, jutri tam z neizprosno konsekvenco. Člani, ki nikdar niso v sanjah dvomili o poštenju svojih voditeljev so pričeli dvomiti in pričela se je za Orjuna najtežja doba — doba hiranja vsled nezaupanja članstva do najuglednejših nacionalistov.

Bilo nam je takoj jasno odkod izvira ta podla borba. Vedeli smo, kje nam je iskati avtorja teh lopovščin, toda molčali smo, ker nam je manjkalo dokazov, pozneje ker je veljeval to višji interes.

Bile so to najtežje ure, ko so moralni pripuščati najidealnejši borci za Nacijo, da so pluvale na njihovo čast — na edino njihovo premoženje — od največjega sovraga plačane izdajice.

Končno je postala kupa polna. Danes je izrečena obtožba, ena najstrašnejših obtožb v zgodovini Slovencev. Izrečena je obsodba in sodba naroda, ki se glasi: »Škarijot pojdi in obesi se!

Zborovanje OKD v Zagrebu.

Naš notranji položaj je dosegel višek krize, ki more imeti za posledico le dvoje, razsulo ali ozdravljenje. Ta čut je danes splošen pri vseh onih, ki imajo sploh še kaj ljubezni do države, ki se niso popolnoma zaslepljeni po osebnih ali strankarskih vidikih. Sem ne spadajo seveda oni naši mogotci, ki so vodili vojno po Rivijeri, živeli ves čas sijačno in razkošno na stroške drugih ter nadaljujejo tudi sedaj to svoje udobno življenje. Za te velja princip l'etat c'est moi! Oni morajo biti na vladi, oni morajo imeti dostop do vseh korit in uživati vse, kar jim more nuditi izmuzgana zemlja. V to klaso ljudi spadajo predvsem vodilne osebe iz radikalne partije, ki se vrste na krmilu države, pa tudi vsi oni, ki podpirajo to partijo. Samo površen pogled v zgodovino naše države po prevratu kaže, da so šle skozi ta Avgijev hlev že vse naše partije: vse so bile že zaveznice radikalov in jim pomagale vladati, vse pa so bile tudi že v opoziciji in napadale

LISTEK.

RADMILO BOGDANOVIČ:

Sveti Sava v Istri.

Ker ves te svet tepta z nogami, jaz ljubim tem zveste te, jaz ljubim tem srčneje te, a ljubim te s solzami...

S. Gregorčič.

(Šolska soba. Na zidu nekoliko slik iz prirodoznanosti in botanike; zemljevid Evrope in zemljevid Italije, ki je ne sorazmerno večji od Evrope; poleg njih slike italijanske kraljevske rodovine).

Učiteljica (v črni obleki, vstopi, odloži plašč, vzame izpod pazduhe sliko Sv. Save, postavi jo na kateder, obesi plašč, sname sliko dinastije, vdene zadaj sliko Sv. Save in jo obesi na isto mesto. Ura na steni bije osem. Učiteljica se zdrzne, gleda na uro in čaka, da odbije. Sama zase): Kako žalostno bide!

(Zamisli se. Pride ji na misel, da bo tudi šolski zvonec zapel danes tako žalostno in odide z brzimi koraki iz sobe. Čuje se šolski zvonec,

a ne kot navadno, ampak kakor cerkveno — žalno — mrtvaško.

Vrata se nalahno odpro, učiteljica se vrne in se ustavi ob strani, dočim otroci drug za drugim, ne kot navadno, ampak s sklonjenimi glavami in počasnimi koraki, kakor pri pogrebu, vstopajo v učilnico, zavzemajo svoja mesta stoji in žalostno gledajo pred se. Učiteljica jim da znamenje, naj sedejo. Vsi imajo velike črne mašne.

Molk. Učiteljica gleda otroke, pogleda zemljevid Italije, vzdihne, pogleda v stran in si obriše solze, da otroci ne vidijo; stopi med otroke in jih boža. Potem stopi h katedru in se nasloni na levo roko. Premišlja, kako naj začne razgovor z deč.

Zasliši se trkanje na vrata. Vstopi gospodična Slobodanka, učiteljica drugega razreda, črno oblečena, brez klobuka, pristopi k učiteljici in si podasta roke).

Gospodična Slobodanka: Vi ste že začeli? Jaz sem se malo zakasnila. Moram reči, da se mi danes neče v šolo.

(Zunaj se slišijo koraki v maršu. Pod oknom gredo v dveh vrstah fašisti, vidijo se samo bajoneti. Čuje se hrup. Gospodična stopi k oknu in ga malo odpre. Vse napeto posluša. Ču-

je se: La societa delle nazioni!... Ma che societa delle nazioni!... Ma che illusione! Una follia!... Roma deve imperare l'Europa!... Avanti. (Množica glasno pritrdjuje: Eviva! Avanti!) E, sempre avanti! (Množica: Avanti!...) Od daleč se sliši fašistična himna).

Gospodična (zapre okno in s lah-nim korakom stopa h katedru, kjer je ostala učiteljica). Hotela sem vas vprašati, ali boste otrokom govorili o današnjem dnevu. Jaz ne vem, ali bi mojim kaj povedala.

Učiteljica (tiho): Ne vem... mislila sem, da bi govorila... tda po njihovih obrazih... po očeh... po povešenih očeh... po mašnicah... vidim, da že vse vedo. Mislim, da so jih starši poučili o današnjem dnevu.

Gospodična. (Po kratkem molku): Jaz bom... Bom, pa naj se zgodi, kar hoče. (Poda učiteljici roko in odide z brzimi koraki).

Učiteljica: (premišlja, kaj naj stori, gleda z neodločnim pogledom po otrocih. Neki učenec v zadnji klopi je nemiren, vrti se, kot da hoče nekaj povedati. Učiteljica ga vprašuje pogleda. Kaj je? Učenec takoj vstane).

Učenec: Jaz vem, kakšen dan je danes.

Učiteljica: Kakšen?

Učenec (komaj slišno, dene roko pred usta, kakor da bi se bal, da ga kdo ne sliši): Sve-ti... Sa-va!

Učiteljica: Kakšen? Jaz ne slišim. Zakaj tako tiho govoriš?

Učenec (malo glasneje na isti način): Sve-ti Sa-va, gospodična, ne smem na glas povedati. Njega pri nas ne smemo imenovati. Rekla mi je mama. Tata je pa rekel, da imajo pri nas tudi zidovi ušesa. (Učiteljica se mu približa, ga pogladi in poljubi na čelo).

Drugi učenec: (dvigne roko).

Učiteljica: No, kaj hočeš, Hrvoj?

Drugi učenec: Jaz bom napisal na tablo. (Učiteljica mu prikaže, on odide z brzimi koraki k tabli, vzame kred in napiše z velikimi otročjimi črkami): Sveti Sava — naša slava. (Pogleda zadovoljno učiteljico in druge otroke ter takoj zbrise).

Učiteljica: Kdo ti je to povedal?

Drugi učenec: Mama.

Učiteljica: A zakaj si takoj zbrisal?

Drugi učenec: (polglasno, na način, kakor otroci navadno pripovedujejo o strašnih stvareh, majaje z glavjo): Lahko bi vstopil kdo, ki ni naš. (Učiteljica ga poboža in spusti v klopi).

Tretji učenec (dvigne roko in vstane): Moja mama mi je danes jutraj pravila, da so tam... (kaže z roko)... takoj tam za našimi gorami... tu blizu... danes vse naše šole z zelenjem okrašene in da tam učenci danes ves dan pojejo in igrajo. Zakaj tudi pri nas ni tako?

Učiteljica (vznemirjena vsled vprašanja): Pa... k njim... k njim je danes prišel Sv. Sava.

Nekaj otrok (vstane): Kdaj pa pride k nam? Ali pride?

Učiteljica (še bolj vznemirjena, iz početka tiho, pretrgano, neodločno, potem vedno bolj zgovorno, jasneje, glasneje do zanos): Pride... otroci... pride... mora priti... On potuje... hodi podnevi in ponoči... gre... gre... potuje... gre naravnost k nam... ker je že vse druge naše kraje obšel... Da, otroci... on se je zelo utrudil... Že jako dolgo... dolgo potuje... Tisto leto... ko je Svaba od tod odšel... je bil dragi otroci, prišel do tu... (pokaže z roko) do tu blizu... pa... pa... pa je bil zelo utrujen... dan in noč... žejen, gladen... šel je k nam, pa, ko je prišel do sem, (zope) kaže z roko in preide v zanos) do sem... Tu, tu blizu, otroci... komaj da smo ga zagledali... komaj

radikalno partiju kot višek korupcije in gnilobe.

Radikali so krivi, da krvavimo iz makedonske rane, ki je za nas tako sramotna in ponižujoča. Oni so uvedli ves ta strašen sistem »svobodnih volitev«, uradniške nestalnosti in najhujšega nasilja. In pri tem delu najdejo vedno zaveznike med nami, ki jim omogočajo potrebno večino, da lahko vrše svoje razdiralno delo. Danes so to poslanci SLS, prej so bili drugi, vedno pa je bila kucija z radikali potrebna v višjem, državnem interesu!

Tudi Pribečević in Radić sta bila že večkrat zaveznika radikalov. Lepo sta se vrstila, eden je izrinil drugega in radikalom je bilo treba le namigniti, pa se je spremenil prejšnji opozicijski lev v krotko vladno jagnje. Danes pa sta si podala ta dva najbolj zagrejena nasprotnika roke, stojita skupaj in se borita z združenimi močmi proti radikalom in njihovu sistemu. Oba izjavljata svečano, da ne gresta v vladu, dokler ne pade sistem. Od kod ta izpoved? Ali je njih boj resen ali pa gre morda tudi sedaj za golo partizansko pozo? Kljub nezaupanju napram vsem poklicnim politikom, kljub strašnim razočaranjem, ki sta nam jih dotlej pripravila oba, zlasti pa Radić, vendar upamo, da smo na preokretu in da se bodo začele razmere počasi bolj šati.

Ni dvoma, da bi prišla Radić in Pribečević, če bi hotela, tekmo 24 ur lahko v vladu, če morda ne skupaj, pa vsaj ločeno. Vukčević bi gotovo z veseljem žrtvoval za Radića naše klerikalne tigre, ker bi dobil z Radićem mnogo sigurnejšo večino. In Pribečević pride potem združenja z DZ gotovo lahko v vladu vsak trenutek, samo če hoče. Saj zato ni treba drugega, le majhen taktičen preokret bi bil potreben in tega so naši politiki vajeni, zlasti Radić slovi kot žongler.

Zdi se nam pa, da je danes položaj omenjenih partij, Radićevcev in samostojnih demokratov popolnoma drugačen kot je bil doslej. Zveza KDK je postala že tako globoka, da bi se ne mogla prekiniti na hitro roko in brez težkih posledic za obe koalirani stranki. Njih skupni nastopi pri občinskih volitvah, skupno delo pri občinskih odborih in obl. skupščini je ustvarilo temelji, ki ga ni imela doslej pri nas še nobena koalicija. Ljudje so danes naveličani gozdanja in političnih programov, on izahtevajo mirno delo in sožitje. V tem stremeljenju smo si enaki vsi: mi, Hrvatje in Srbi. Delo od spodaj navzgor je edino sredstvo, da preneha sedanji sistem medsebojnega pobijanja in izigravanja. Ljudje, ki delajo skupaj v občinskih odborih in gospodarskih korporacijah, ki vidijo uspehe takega sporazumnega dela, se ne bodo hoteli prepirati samo na ljubo enega ali drugega svojega voditelja. Sodelovanje od spodaj navzgor lepi mase in sili voditelje, da ostanejo v roki, pa naj si še tako žele skočiti preko ojnice.

Upamo, da sta Pribečević in Radić zvezana na ta način in da bosta vztrajala na začrtani poti. V tem upanju pozdravljamo zbor KDK v Zagrebu kot mejnik, ki zapira obe koalirani stranki pot nazaj. A kam vodi pot naprej? Tja kamor plovejo naše misli! Dajte nam državno fronto, rešite nas prečanske fronte. Tudi Srbin iz Južne Srbije in Šumadije, Hercegovac in Bosanec si žele to državno fronto, tudi oni bodo z veseljem sprejeli to idejo, če jo bosta resno in z vso svojo sposobnostjo zastopala dva taka leADERJA kot sta Pribečević in Radić, le na ta način se bo zrušila partizanska fronta radikalov in bo prisiljena tudi DZ, da bo stopila v skupen krog in pomagala uničiti korupcijo.

Jugoslovenski imperializem.

Pod tem naslovom je izšel v našem centralnem organu sledeči članek v odgovor »Giornale d'Italia«, vodilnemu fašistovskemu listu. »Giornale d'Italia« je priobčil klišee »Jugoslavije« natisnena v 1. decemberski številki, ki predstavlja veliko Jugoslavijo, cilj jugoslovenskih nacionalistov od Črnega morja do Udim.

»Biti si moramo na jasnem, da je v Beogradu in v celi Jugoslaviji na desetisoče individuev, ki streme za tem, da se naravna granica prenese za nekoliko kilometrov za Benetke.« Tako piše »Giornale d'Italia« in dostavlja: »To je fakt! In na to je treba opozoriti London in Pariz.« V dokaz svojih trditev, ki bi morale opozoriti London in Pariz prinaša »Giornale d'Italia« z dne 20. decembra pret. leta v uvodniku direktorja g. Gajda klišee »Velike Jugoslavije« tiskanega v 14. št. našega lista.

Predno se dotaknemo posameznih trditev v tem uvodniku smatramo za dolžnost zahvaliti se kolegom

onstran »mare nostro« za ljubeznivost, ker so publicirali to karto »Velike Jugoslavije« ter na ta način sporečili zarobljenim bratom, da so v naših srcih že vzeti v meje naše ujedinjene Jugoslavije od Udim do Črnega morja.

G. Gajda seveda ne pozna razmer pri nas v Jugoslaviji in naše težnje, da bi s tem svojim dejanjem opozoril ravno Pariz in London.

Točno je, da je pri nas Jugoslovenih ena edinstvena zavest v pravičnih mejah integralne Jugoslavije in to ne samo pri deset temveč pri stotisočih Jugoslovenov.

In s to zavestjo, s to edinstveno težnjo se mi ponašamo. G. Gajda je napačno informiran, ker imenuje naš list glavni organ »Narodne odbrane«. Tem potom mu dajemo priliko, da izpopolni svoje znanje, ker je »Jugoslavija« glavni organ Organizacije Jugoslovenskih Nacionalistov. Sicer to ne spremeni bistva in je ta pogreška oprostljiva z ozirom na to, da se Orjuna v obrambi države nahaja na isti liniji z »Narodno Odbrano«.

Učiteljica (očividno iznenadena): Zakaj?

Slovenko: Mama mi je rekla, da naj danes to trobojnico tja postavim.

Učiteljica (kaže na zemljevidu Beograd): Deček se vzpenja, a ne doseže tako visoko. Ona ga prime pod pazduho, ga dvigne in on zabode zastavico; učiteljica ga poljubi in odide na svoje mesto; komaj hoče sesti, zakliče deček.

Slovenko: Gospodična, jaz imam še polno zastavic. (Jih jemlje ven, nese jih učiteljici in se vrne na svoje mesto).

Učiteljica (vznemirjena gleda zastavice, molči, pogleda na zemljevid, počasi pristopi in na mapi Evrope zabode eno na Zagreb, drugo na Ljubljano. Stegne roko, da bi zabodla zastavico na Trst, a se vzdrži, prime se z roko za čelo in vzdihne. Po kratkem molku stopi h katedru, nasloni se z levo roko, z desno drži zastavico nad črnimol sem! (Kaže proti sliki vladarske rodovine). Prosili bomo vsi Sv. Savo, da pride čim prej k nam. Vsi otroci (pridejo ven in ona jih postavi v pokrog). Učiteljica: Čakajte malo. Moramo zapreti polkna na oknih, da ne bi kdo opazil, pa bomo prižgali svečo (Hitro zažge svečo, poda jo enemu izmed učencev in zapira, ne sluteča, da s tem še bolj budi pozornost na šolo. V sobi nastane mrak, samo otroške glave moše proti slabi svetlobi sveče. Mislila je, da je zaprla vrata, a je pozabila). Postavi se pred otroke in stopi h kraju,

Po zaključku br. Šibenske Orjune i odobrenju br. Generalnog Sekretara održaće se

s'et Orjuna Severne Dalmacije

u Šibeniku u nedelju 27. maja ove god., na koji će doći i Delegacije Orjuna iz cele zemlje.

Spremajmo se vsi za slet!

Obrazujemo sletske blagajne i prikupljajmo novac za put.

Giornale d'Italia pa z vso ostalo italijansko mafijo ni v stanu žaliti srbskega naroda niti naše vojske z naševanjem porazov, ki jih je polna srbska historija od bitke na Kosovu do srbskega Kaporeta — umika skozi Albanijo.

Te žalitve nas ne morejo žaliti ker prihajajo od popolnoma diskvalificirane strani, ki s takim pisanjem le ponovno dokazuje, kako malo smisla imajo za resnične junaške podvige.

Če more danes kdo najti pri nas bolni imperializem je zmožen tega le cinični Italijan. Govoriti o imperiaizmu Jugoslovenov, kadar le ti uvrščujejo v svoje meje Jugoslavije kraje, popolnoma jugoslovenske narodnosti, kadar branijo pravico svoje rase ravno nasproti zavojevalemu pohlepu Italije, takrat ko Italijani izvajajo najodvratnejši pritisk na dušo in telo naših bratov, ki imajo kompaktno naseljen dober del današnjega italijanskega teritorija in da govori to baš Italijan, to je brezmejen

cinizem, to je odvrtna živalska sebičnost.

Ta »sacro egoizmo« meni Italija, da ji opravičuje največje lopovščine nad našim nezaščitenim življenjem. Oni smatrajo za opravičeni svoje imperialistične težnje po zavojevanju cellega Balkana, trudeč se na vse načine, da spravijo spor s svojimi sosedomi. Oni smatrajo za upravičene svoje akcije za čim čvrstejši korak preko Albanije na Balkan, kjer nimajo ničesar iskati, a nazivljajo imperiaizem našo težnjo, da združimo v mejah »Velike Jugoslavije« vse svoje krvne brate od Črnega morja do Jadranskega morja.

Tega pa mi jugoslovenski nacionalisti ne tajimo pred nikakim kabinetu Londona ali Pariza, ki so tudi brez italijanskega posredovanja dovolj informirani in vedo soditi, kje jim je iskati imperiaizem, posebno kadar se govori o italijanskem in jugoslovenskem.

D. M.

Italija zahteva pojasnila.

V zadnji številki smo registrirali govor, ki ga je imel Marinković o priliki kongresa demokratske stranke o zunanje političnem položaju naše države. Marinković se je gotovo zavedal, da bo njegov govor odjeknil neprijetno zlasti v Italiji, ki dejansko sedaj zahteva, naj ji Marinković pojasni, kaj je mislil z besedami, da ne bomo osamljeni v slučaju neželjenega konflikta. In sglasno vprašuje fašistični tisk Marinkovića, če je izrekel te besede morda kot grožnjo na naslov Italije.

Italija se razumljivo ne boji nikogar. Oprta na svojo slavno armado in junaške črne srajce, plavajoča v izobilici denarja in vseh surovin ter računajoča na zgodovinsko dokazano hrabrost svojega prebivalstva se upira lahko vsemu svetu in ni dvoma, da bo Italija zmagala — seveda, dokler se bo vodila vojna z jezikom. Ker pa duce pozna svoje fašiste, ve, da v njih še nima onih slavnih kohort, ki so ustvarile veliki rimski imperij in da bo poteklo še dosti časa, predno bi lahko vrgel v tehnično fašistični meč brez skrbi, da bi se ta meč skrhral in zlomil že pri prvem udarcu. On govori o vojni, ker mora neprestano vzpodbujati navdušenje svojih tolp in razburjati njih domišljijo, da se ne morejo pečati z dejanskim stanjem svoje domovine, sam pa ni tako nepreviden, da bi riskiral svoj prestol in morda tudi svo-

jo glavo. Samo vsled tega se je baš v letu 1927. parkrat umaknil na način, ki se ga mora kvalificirati kot umik poraženca v diplomatskem boju, samo zato neprestano hujska in zbira vse razpoložljive sile, da se pripravi za odločilni udarec. Njegovo delo je sistematično in ne bi bilo umestno, da bi kdorkoli omalovaževal duceja in njegovo delo. Tega ne smemo storiti zlasti mi nacionalisti, ki najbolj vemo, kaj je duce že dosegel.

Jugoslavija je napram Italiji neznamenatna po številu svojega prebivalstva. Ta inferijornost bi ne bila tako huda, kajti naš človeški material nadkriljuje kvalitativno italijanskega za najmanj 300%. Tehnejša je naša inferijornost v tehničnem oziru, kajti italijanska armada je na višku moderne opreme in vsa Italija krvavi za to, da sta armada in mornarica vsak čas pripravljeni. Ker pa je italijanski tisk ves v fašističnih rokah in piše le to, kar zahteva duce, je ljudstvo zbegano. Kdor pride le malo preko meje, doživi naravnost smešne slučaje. Vpraša Vas višji uradnik ali častnik, če ima Ljubljana res 50.000 moč posadke, če je res topništvo že pripravljeno in nameščeno itd. Vidi se torej, da so Italijani umetno vzgajani v ideji, da se Jugoslavija pripravlja za napad. In v tem prepričanju se čujejo opazke, ki so za pogum in samozavest Italije do-

volj značilne. V intimnem pogovoru bo vsak rojen Italijan priznal, da se boji vojne in da vsaj dvomi o uspehu te vojne, pa makar bi prišlo do vojne samo med Italijo in Jugoslavijo. Vse omalovaževanje svinjskih pastirjev je le na papirju, je le kričanje strahopetcev, ki si delajo s tem korajžjo, ljudstvo kot tako pa je miroljubno in ne priznava potrebe, da bi stopilo v vojno s katerikoli svojim sosedom. Pred nami ima še poseben strah. Zasluga fašistov je, da nas smatrajo kot divjake, da vidijo v nas le one strašne komite, kojih junaštvo je legendarno tudi v Italiji. Oficijelno smo pa seveda poslabšano nadaljevanje Avstrije in nasledniki kriskih brodolomcev, ki jih je rešila zgolj Italija, da niso potonili v Jadransko morju.

To je prava slika ene Italije, ki je izdala svoje zaveznike po enoletnem pogajanju na obe strani in z londonskim paktom v žepu, Italije, koje milijonska armada se je ustavila na Soči pred 80.000 razčepanimi črnovojniki in je izvojevala slavno zmago šele potem, ko se je sovražna armada razšla sama. Šele takrat se je začelo zmagovito prodiranje, seveda zelo previdno in z belimi zastavami v rokah! Italija se nas boji in zato hoče vedeti, kdo bo oni zaveznik, ki nam bo stal ob strani, če bo izbruhnil nam vsiljeni konflikt. Menda pa Marinkoviću ne bo treba dati odgovora na to vprašanje, Italija si odgovori najlažje sama. Če pa ljudstvo tega ne ve, naj vpraša Mussolinija in veliki fašistovski svet. Jeseni 1926 se je vršilo zborovanje tega sveta, takrat so bili storjeni važni sklepi in te sklepe naj obelodani službena Italija. V teh sklepih bo našla vsa, zlasti nefašistična Italija, zadosten odgovor na vprašanje, katero stavlja fašistični tisk Marinkoviću.

K našim industrijskim razmeram

(Dopis delavca-nacionalista.)

Propadanje naše industrije je opaziti pri nas v vsakim dnem bolj. Neznosna davčna bremena jo tlačijo k tlom s tako silo, da le še z največjim naporom vzdržuje svoj obrat.

Nerazumevanje državne uprave za razvoj našega gospodarstva pa ni le v tej smeri. Ob vsaki priliki opazamo s kako majhnim zanimanjem rešujejo odgovorni činitelji to, za naš obstoj najvažnejše vprašanje. Njihova brezbrzičnost ali nezmognost je v najpogostejših slučajih kriva, če mra čez noč ustavi ena ali druga tovarna svoj obrat, ki je poleg tega mogoče celo edina te stroke v državi. To dejstvo ima za državo lahko nedogledne posledice.

En tak primer je kemična tovarna v Mostah. Kakor znano se nahaja imenovana tvornica pod sekvestrom, ter obratuje sedaj zopet 12 mesecev v polnem obsegu. Tu se izdeluje sulfat in galun, ki ga potrebujejo v večjih množinah papirnice. Najvažnejši izdelek pa je Calcinat, polfabrikat aluminija. Menda ni potrebno posebej povdarjati, koliknega pomena je aluminij za državo, posebno pa za našo vojsko. Calcinat se izdeluje iz Boxita, ki ga dobiva

da smo razširili roke, da ga objamemo... je padel, padel od utrujenosti (otožno). In prišel je nekdo drugi... oh... nekdo drugi je prišel k nam.

Otroci (ji sežejo v besedo).

Prvi: Ali si je že odpočil od potovanja?

Drugi: Jaz bom prosil tate, da mu pošlje avto.

Tretji: Jaz mu bom poslal kolače.

Četrti: Pri nas bo na obedu.

Peti (gleda četrtega): Pri nas bo večerjal.

Šesti (gleda oba): Pri nas bo spal.

Sedmi (udari z noge proti šestemu): Ne, pri nas bo.

Učiteljica (zaplaka. Naenkrat vzplamti kakor iz sanj in zakliče v ponosu): Da, pride, otroci, pride! Mra priti. Privredli ga bodo naši nesmrtni veliki, ki so ga privedli od Soluna do naših gora. (Se zave, zdrzne se in, da bi pomirila svoj lastni in otroški nemir, odredi odmor).

(Neki deček dvigne roko).

Učiteljica: Kaj je, Slovenko?

Slovenko (vzame torbico, brska po nji, izvleče malo trobojnico na bucki, gre iz klopi in jo kaže učiteljici): Prosim, gospodična, pokažite mi, kje je Beograd.

(Neki deček dvigne roko).

Učiteljica: Kaj je, Tugomir?

Deček: Gospodična, ali smem tudi jaz nekaj napisati na tablo?

Učiteljica: Dobro!

Deček (pride k tabli in piše, dočim otroci vstajajo, da bolje vidijo): Sveti Sava pridi kmalu!

Učiteljica (pride k njemu in ga poboža).

Deček: Ali naj zbršem?

Učiteljica (gleda otroka, da bi bož pazljivo poslušali): S table moramo zbrisati, ali iz srca nikdar in nikoli!... No, tudi s table ne bomo zbrisali vsega. Zbrisali bomo vsako drugo črko (briše). Naj tako ostane! In zdaj, otroci, pridite nalahno sem! (Kaže proti sliki vladarske rodovine). Prosili bomo vsi Sv. Savo, da pride čim prej k nam.

Vsi otroci (pridejo ven in ona jih postavi v pokrog).

Učiteljica: Čakajte malo. Moramo zapreti polkna na oknih, da ne bi kdo opazil, pa bomo prižgali svečo (Hitro zažge svečo, poda jo enemu izmed učencev in zapira, ne sluteča, da s tem še bolj budi pozornost na šolo. V sobi nastane mrak, samo otroške glave moše proti slabi svetlobi sveče. Mislila je, da je zaprla vrata, a je pozabila). Postavi se pred otroke in stopi h kraju,

da bi otroci bolje videli; z levo drži svečo, z desno pa počasi obrne sliko vladarske rodovine — zadaj se pokaže slika Sv. Save.

Otroci (tiho in s svetlim spoštovanjem dvigajo roke k molitvi): Sve-ti Sa-va!

Učiteljica (stoji pred otroki in drži svečo pred ikono): In zdaj zapojmo našo himno! Toda tako tiho, da ne bo slišal nihče, razven Bog in Sv. Sava. (Otroci tiho pojo: Bože pravde... Kadar postane petje glasnejše, se začuje učiteljčin: pst!... in zopet pojo otroci).

(Med tem ko pojejo, neopaženo vstopijo: komisar, fašist in pisar in obstanejo pri vratih).

Učiteljica (ko so odpeli pryto kitič, ne da bi se ozrla): Dovo! dovo! Nimamo več časa. A sedaj tiho, zelo tiho himno Sv. Save.

Otroci (pokleknejo, dvignejo roke k molitvi, učiteljica stoji. Ko pojo himno, se komisar, fašist in pisar spogledujejo, kažejo s prstom na Sv. Savo in zemljevid, prijemljejo nervozno zdaj revolverje, zdaj korobače. Himna je končana).

Učiteljica (ne da bi se ozrla): Sedaj vsi, vsak na svoj način, molite k Sv. Savi, da pride čim prej k nam. Jaz ga bom prosila v imenu cele Istre. (Med molitvijo se čujejo

zdaj pa zdaj otroški glasovi: Pridi!... Mi te čakamo!... Dovo! si se odpočil... Pridi!... (Trenutek najvišjega zanosa. Komisar izgublja potrpljenje).

Komisar (dviga korobač in udari z nogo ob tla): Basta!!!

(Korobač zažvižga dvakrat, trikrat, prevrne svečo in se oplete učiteljici okoli vrata. Pisar prižge električno lampo in jo nameri na učiteljico in otroke).

Učiteljica: Joj, otroci! (Istočasno vzkliknejo otroci in kakor z eno roko se primejo učiteljici za krilo, stiskajoč se k nji in se skrivajo pred komisarjem. Učiteljica se zave od prvega presenečenja, obrne se proti komisarju, dvigne glavo, brez besede, a polno dostojanstva, pogleda ga naravnost v oči in razširi roke na desno in levo nad otroškimi glavami, kot da jih hoče varovati; nato stopi ponosno za en korak naprej in se vzravna, kot da bi hotela ukazati: roke dol! Med tem se ji približa fašist in jo z enim skokom zgrabi za grlo).

Komisar (ko jo je fašist zgrabil za grlo): Calpesta, Batti! (Korobač zažvižga, otroci jokajo. Zavesa pada, a za njo se čujejo udarci bičev in gumijastih palic, hrup čete in krik otrok): Mama! Tata!... Go-

tovarna iz rudnikov v Dalmaciji. (Ti rudniki so last neke inozemske družbe in se je pred kratkim kakor nam je znano zanje zelo zapimala neka avstrijsko-belgijska finančna družba op. ured.) Iz Boxita pridobiva kemična tovarna v Mostah dnevno približno 2 vagona Calcinata. Ta polfabrikat pa je za nas skoro brez-pomemben ker se ga mora izvažati v inozemstvo (Avstrijo), kjer se nahajajo topilne peči za proizvodnjo aluminija. Kemična tovarna v Mostah je vsled tega popolnoma odvisna od teh inozemskih družb. Ta odvisnost se je bolj jasno pokazala že l. 1926—27, ko je omenjena avstrijska tovarna odpovedala naročila, vsled česar so morali v Mostah ustaviti svoj obrat.

To, za našo državo nevzdržno stanje bi se z lahkoto dalo odpraviti, če bi država odkupila tovarno, ki je last inozemca. V tem slučaju bi se obrat lahko razširil in postavile topilne peči za pridobivanje čistega aluminija. Res je, da trenutno nimamo dovolj električnega toka, toda ravno to vprašanje, ki je za nas tudi ogromnega pomena bi v takem slučaju prišlo do rešitve. Električna na Fali bi tovarno lahko popolnoma zalagala z tokom, poleg tega pa imamo pri nas dovolj vodne sile, ki je danes popolnoma neizrabljena in bi

v polni meri lahko oskrbovala potrebe tovarne.

S proizvodnjem čistega aluminija, bi imela država ogromen dobiček. Odvisnost od inozemstva, ki je danes v tem oziru popolna, bi prenehala, a za razpečevanje aluminija bi dobila naša država trg kjerkoli bi hotela. Istočasno pa bi se lahko razvila industrija aluminijevih posod, ki bi pri nas brez dvoma lepo uspevala. Našemu delavcu pa bi se nudil zaslužek, kar bi socialno bedo, ki vlada sedaj pri nas v delavskih vrstah gotovo močno zmanjšalo.

Popolna gospodarska osamosvojitve je začasno nemogoča. To pa, kar nam je omogočeno, je naša dolžnost doseči. Iskati sanacijo financ v vedno novih davkih je grob pogrešek, ki ga nobeden, kolikortoliko uvideven finančni strokovnjak ne bo napravil, če so vsi ostali viri, ki nam lahko nudijo ogromne dohodeke doslej še neizrabljeni. Na gospodarskem polju imamo še povsod priliko ustvarjanja, manjka nam le uvidevnosti s strani voditeljev države. Če pa že ne moremo od njih pričakovati ustvarjanja v njihovem delokrogu, potem pričakujemo vsaj da ne bodo ubijali z nesmiselnimi in naravnost škodljivimi odredbami privatne inicijative, kot to danes vsak dan doživljamo.

Kronika.

† Katka Jamarjeva. V soboto, dne 21. t. m. je preminila v Ljubljani gos-pa Katka Jamar; soproga našega najodličnejšega zdravnika, širom naše domovine znanega nacionalista Dr. Tona Jamarja.

Pokojnica je bila svojemu soprogu vzor-žena in svojim otrokom najboljša mati. V najtežjih časih se je borila ob strani svojega moža proti najhujšim udarcem usode.

S svojo lepo dušo si je osvojila vsakogar, ki je imel priliko z njo občevati in če kdo — ona ni imela so-vražnikov. To so pričale dolge vrste prijateljev in znancev, ki so prihajali k njej po slovo.

Kot zavedna nacionalistka je bila pokojnica med prvimi v naših vrstah. Spremljala je naš pokret z ljubeznijo in v najtežjih trenutkih je neomajno stala ob naši strani.

Pokojnico-vzor jugoslovenske žene ohrani Orjuna v najlepšem spominu. Težko prizadeti rodbini naše globoko sožalje.

Odpor razpuščen Orjune sv. Peter-Vodmat v Ljubljani javlja vsem bratom in sestram pretužno vest, da je dne 22. t. m. preminul naš brat Ivan Jakopič, knjigovez v Ljubljani.

Lahka naj mu bo zemljica, katero je tako ljubil.

Dopis iz Beograda. V poslednjem času so moji poseti južnih krajev naše domovine precej redki. Po Orjunaškem kongresu v Beogradu sem bil tu samo še enkrat. Priznam odkrito, da sem bil takrat zelo razočaran. Ogromno delo in še večje žrtve, ki so bile potrebne za kongres — vse je bilo takorekoč zastoj. Velika impozantna manifestacija je šla mimo Beograda, dasi se je vršila v njegovem osrčju. Nikjer ni bilo one sile, ki bi znala izrabiti efekt, ki ga je napravil trenutno naš nastop v prestolici. Ogromna večina Beograda je ostala o našem pokretu ravno

tako neinformirana kot je bila pred kongresom.

Te spomine sem obujal, ko sem izstopil na beograjskem kolodvoru in bal sem se kakšne utise bom odnesel s seboj to pot.

Priznam odkrito, da sem bil zelo prijetno presenečen. Kjerkoli sem napeljal pogovor na naš pokret, povsod sem opazil informiranost, povsod sem našel na nek stališče, ki ga zavzemajo posamezniki napram Orjuni, bodisi da ga odobravajo, bodisi nasprotno.

Delo Orjune v poslednjem letu v naši prestolici je bilo gotovo zelo plodovito ter kronano z nepričakovanimi uspehi. Seveda se bori tudi ta naša organizacija z velikimi težavami, posebno težko stališče ima s kontrolo neodgovornih elementov v njenih vrstah, toda s seboj sem vzel trdno prepričanje, da si je naš pokret osvojil v Beogradu teren, ki ga mu ne more nihče več odvzeti.

Redukcija plač državnim uradnikom se zopet napoveduje. Ves čas obstoja Jugoslavije je bil državni uradnik objekt, ki se ga je smelo oškodovati kjerkoli in kadarkoli. Živel in delal je faktično samo na podlagi obljub, s katerimi so ga pitali vsakokratni vladarji. Drž. uradnik je bil vedno v naši državi vir dohodkov državne blagajne, ki ga ni pozabil nobeden finančni minister kadar je iskal kritje za primankljaj v državni blagajni. Korupcija je požrla pri nas sto in sto milijonov dinarjev, državni uradnik je moral stradati ob svoji plači in obljubah. Ob priliki katastrofalnih poplav v Vojvodini se vlada ni spomnila raznih Rade Pašičev in jim odvzela njihov »zaslužek« do katerega je imela polno pravico. Spomnila pa se je državnih uradnikov ter jim trgala še ono plačo, ki mu jo je v svojo sramoto dotlej izplačevala.

Skloni glavod za trenutek, potem se strese, energično se vzpne, dvigne roke, kot da jih hoče osvoboditi, in na ves glas zakliče v obupu):

Oj, srce Obilica!
Oj, sila kraljeviča!
Frankopan, dika naša!
Karadorde! Vsi junaki!
Kje ste... Kje ste, da storite
Konec tej grozoti! (Pade).

Zavesa.

(Opomba: Pred par tedni sem prejel pošto pošiljatev iz Beran v Črni gori. V pismu je bila s pisalnim strojem natipkana igra »Sveti Sava v Istri« in na prvi strani pod naslovom s svinčnikom napisani verzi Gregorčičevi. Berane so mi drago ime že iz leta 1912., ker je o balkanski vojni prišla v Ljubljano prva vesela vest, da so Črnogorci zavzeli Berane. Imam tam dobrega prijatelja Dragišo Boričiča, pisatelja knjige »Plav i Ousinja« — dvoje tudi iz balkanske vojne znanih imen) — ki ju je pisatelj podal v svitu zgodovine in v času poezije kot neznan cvet naše zemlje, poln skrivnostne lepote in zamišljene tišine. Tako so prišli v Berane tudi

S kraljevim podpisom sankcioniran uradniški zakon se ni izvedel. Pri prevodbi so bili uradniki oškodovani za težke novce in še danes dolguje država uradništvu razlike plač. Kje je ta denar? Kje so obresti teh milijonov? Komu se bodo izplačale, ko pripadajo po vseh obstoječih zakonih državnemu uradniku?

Vseh teh krivic pa še ni dovolj. Zopet so tu nove napovedi o redukciji plač, kot da je edini cilj vladno-držev popolnoma demoralizirati državnega uradnika in z njim že itak na smrt bolno državno upravo.

Prof. Anton Jiroušek je izdal zemljevid v katerem so poedini kraji v Sloveniji take spakedranke, da absolutno ne moremo verovati pri omenjenem gospodu le v senco kakave avtoritete na polju geografije.

Hohenegg, St. Georgen, Abstalb itd. nam pričajo da je gospod geograf delal zemljevid že pred 20. leti in zadnja desetletja prespal, ali pa si je olajšal delo ter kopiral kak star avstrijski zemljevid.

Neverjetna je predrznost nekaterih strokovnjakov, da si upajo s takim delom na dan. Prizadeti gospod bi moral vendar poznati odredbe prosvetnega ministra, ki slične šolske pripomočke energično prepovedujejo. Naj bo tudi uverjen, da ga prosvetne oblasti ne bodo uvedle med našo mladino.

Hercegovina umira od lakote, v Južni Srbiji padajo dan na dan bombe in v revolverji ter zahtevajo vedno nove žrtve, gospodje poslanci vladne večine pa sede v bufejih, mesto pri razpravah v narodni skupščini. In potem se še dobe ljudje, ki se zgražajo, če pride pošten Črnogorec z revolverjem v Beograd, da posveti zastopniku naroda, če ga ne najde pri delu. Dal nam Bog mnogo takih mož, ki pridejo s tem namenom v Beograd, da spode poslance iz bufejev.

Zimski šport! Mnogo tisoč sre začne pri tej besedi hitreje biti. Ni lepšega, kakor po mili volji vrveti v krasnem, svežem, čistem in jasnem zraku; toda treba je čuvati se nahlade. Proti temu ne koristijo debeli šali in krzna, ali pa samo malo, nasprotno pa so neudobni. Ako pa na jeziku raztopiš počasi nekoliko KALSERJEVIH PRSNIH KARAMEL, tedaj si se sigurno zaščitiš proti prehlajenju dihal. Zaradi tega bi moral vsak športas imeti pri sebi škatljo »KALSERJEVIH PRSNIH KARAMEL« s tremi jekami. Dobijo se v lekarnah in drogerijah.

Intervencija Male antante v moštovski aferi je odgojena. Odgovor te intervencije se je napovedovala že pred dnevi, kljub trdovratnim demantjem z oficijelne strani.

Sedaj prihajajo iz Bukarešte poročila, ki potrjujejo vzrok zavlačivše intervencije. Rumunski zunanji minister Titulescu se nahaja v Italiji in rumunska vlada ne smatra ta moment ugodnim, da intervenira v zadevi, ki težko obremenjuje tudi Italijo.

Ta poročila, ki so bila pri nas sprejeta z velikim nezadovoljstvom, postavljajo Rumunijo v dokaj čudno luč. Dasi je pogodbeno vezana z Malo antanto in so njeni interesi z madžarskim tihotapljenjem orožja vsaj toliko prizadeti kot naši, vendar čaka njen zunanji minister v Italiji na sestanek z g. Mussolinijem. O raz-

slovenski »Vodniki in preroki« in kot odgovor nanje je prišel v Ljubljano »Sveti Sava v Istri« od neznanega pisatelja, ki piše, da ne pozna samo iz pripovedovanja prijateljev z lanskega profsorskega kongresa na Cetinju in Lovčenu — razume se, da je bil tudi prof. Boričič tam — in da je dobro razumel naše »Vodnike in preroke«, dasi ne pozna dobro našega jezika. Po poklicu je advokat in ker nima literarnih pretenzij, se je skril pod psevdonim — Radmilo Bogdanović. »Molim Vas da »Sv. Savu v Istri« primite kao jedan slab zliv velikog bola koji osećam prema našoj jadnoj porobljenoj braći«, završuje pismo. Pisatelj je igro namenil za šolsko svetoslavo proslavo, in podal je v nji pretresljivo lepo sliko naše tužne Istre, zato jo podajam tu v prevodu. Pripominjam še, da mi je to delo tem dražje, ker je prišlo na tak čuden način iz daljnjih Beran v našo Ljubljano in priča v mišljenju in čustvovanju onih, ki so daleč od nas, in o skupni bolesti, ki je nam tako blizu... Naj sprejmejo v tem znamenju vsi prijatelji v Beranih naš bratski pozdrav).

Dr. I. L.

merah v Mali antanti se mnogo piše v zadnjih letih. Splošno se označuje kot tvorba, ki nima več sile, ki bi jo usposabljala za skupne nastope v važnejših vprašanjih.

Je li naš interes, da potem ta zveza še obstoja, če v najnujnejših trenutkih ni dovolj mobilna za nastop?

Naš pokret.

Razpis generalnega sekretarijata Orjune vsem oblastnim in mestnim odborom. V smislu izdanega mi pooblastila na zadnjem kongresu vseh Orjun v Zagrebu, da ustvarim čim tesnejše stike s članstvom, odrejam:

1. da so vsi funkcionariji oblastnih in mestnih odborov ter poverjeništev predplačniki »Jugoslavije«, glavnega organa Orjune.

2. Da je vse članstvo beogradske, zagrebske, sarajevske in vojvodinske oblasti dolžno naročiti list »Jugoslavije«, a članstvu ostalih oblasti priporočam, da se po svoji finančni možnosti naroči na »Jugoslavijo«.

S tem odlokom sprejmejo oblasti in mestni odbori in poverjenišтва dolžnost, da ga provedejo, poberejo naročnino in jo vpošljejo. — Zdravo! Gen. sekretar: **Dr. M. Dimitrijević.**

Redna skupščina Orjune Beograd. Dne 29. t. m. se vrši redna letna skupščina mestne Orjune Beograd v prostorih organizacije. Ta naša organizacija je v poslednjem letu zelo razširila svoj delokrog ter aktivno sodelovala pri vseh večjih nacionalističnih nastopih. Novemu odboru, ki mu bo poverjeno delo želimo čim več uspeha v bodočem poslovnem letu. Uverjeni smo, da bo zastavil vse sile, da dvigne ugled in agilnost naše prestolniške organizacije na najvišjo stopnjo in da bo Orjuna Beograd v kratkem vzor vsem ostalim organizacijam širom naše domovine.

Dne 27. maja t. l. se vrši v Šibeniku

zlet severno dalmatinskih Orjun, ki se ga udeležijo delegati vseh organizacij.

Bratje pripravljajmo se za zlet.

Tužni glasi.

13. januarja 1928.

Te dni je bil v Kraljevići aretiran ing. Daendel, dopisnik tržaškega »Popola di Trieste«. Pripominjamo, da je on pisec vseh tistih člankov, ki nosijo šifro »h«, ki so izšli v zadnjem letu v Popolu in ki se odlikujejo po svojih naravnost nesramnih napadih na Jadransko Stražo, na Ratno mornarico, na našega kralja ter proti Slovanom sploh, posebno pa proti Slovanom na Reki in Sušaku.

Popolo di Trieste in Piccolo nadaljujeta s svojimi lažnjivimi poročili o Krasu in njega prebivalstvu, ki da je z dušo in telesom stopilo na stran fašizma. Zadnjič smo poročali, kako izgleda tista spontanost in tista prostovoljnost, s katero se razpuščajo prosvetna društva na Krasu. Včeraj se je Popolo, danes pa Piccolo zopet povrnil na to vprašanje, očitno po inspiraciji ali naravnost izpod peresa sežanskega paše Graziolijsa samega.

Piccolo se danes hvali, da brani fašistovski tajništvo izjave o prostovoljnem razidu teh društev, podpisane od predsednikov in tajnikov, in da jih lahko pokaže ako bi se kak list onstran meje drznil oporekati tej prostovoljnosti. Saj ne gre zato, da li so bile take izjave podpisane, gre za to, kdo jih je sestavil in kako je bil izsiljen podpis s najhujšim terorjem. Hic Rhodus, hic salata, Grazioli. Kdo je zaplenil instrumente članom društva »Zarja« v Koprivi in jih vrnil šele tedaj, ko so nekateri izmed fantov pristali na to, da se vpišejo v Dopolavoro? Ali ni bil njegov emisar, prosluli tenente Kalin, ki je pretil z več mesečnim zaporom predsedniku društva »Dom« Lazarju, ako noče razpustiti društvo? In čegavi so bili tisti miličniki, ki so v noči od 3. na 4. januarja razgrajali oboroženi s puškami in revolverji ter pretili in žugali po vsej vasi v Vrhovljah pri Repentabru, dokler niso tako prestrašili vso vas, da so morali odborniki podpisati izjavo, da se društvo razide? Pisali smo, da je Grazioli po svojih miličnikih naznanil društvu »Dneva žar« v Kazljah, da mora prenehati z vsakim

delovanjem, češ, da je delovanje društva v nasprotju z direktivami fašistovskega režima. O tem so naši listi že poročali. Današnji Piccolo pa poroča, da podeštat ni razpustil omenjenega društva, in da hrani sežanski fašjo tako izjavo društvenega predsednika in tajnika. Pred vsem vemo, da so vse slične izjave izsiljene z najhujšim terorjem. V tem slučaju pa zanikuje Piccolo stvar, ki je sploh nihče ni trdil. Ne podeštat, pač pa ša Grazioli je razpustil omenjeno društvo, podeštat pa je razpustil društvo v Tomaju in v Križu Tomajskem.

Sicer pa vprašamo še, kdo je onemogočil vsako društveno delovanje na vsem sežanskem ozemlju. Ali ni bil to taisti Grazioli in bivši avstrijski sekretar za trgovino, ki je sedaj kabinetni predstojnik tržaškega prefekta? In kdo je zahteval in tudi dosegel razpust raznih društev na Krasu, ko so smela društva drugod še delovati?

Sicer pa kaže v pravi luči to poročilo postopanje fašistovske vlade proti slovenskim društvom. Vsaj so tržaški, goriški in puljski prefekt v zadnjih mesecih razpustili preko 200 slovenskih društev. Le sežanskemu okraju je bilo pridržano, da se društva tam »prostovoljno« razidejo, na način, ki smo ga ravnokar opisali.

Cenzura pri telefonski službi. Kakor je znano je že dalj časa uvedena najstrožja cenzura nad telefonom. Prej so bili cenzorji za zveze z inozemstvom v posebni sobici poleg telefonske centrale. Sedaj so prenesli sedež na prefekturo, kjer je v to določenih kakih 30 uradnikov. Vse zveze z inozemstvom so stalno v zvezi s prefekturo, tako da sledijo vsem govorom brez izjem in se dotični uradniki po potrebi po končanem pogovoru informirajo pri telefonskem uradu, kdo je imel govor. Isto velja tudi za zveze z drugimi mesti v Italiji. Za zveze v Trstu samem seveda ne more biti stalna zveza, zato pa imajo uradnike ukazano, da morajo gotovo številke, ko se zgledajo takoj tudi stikati s prefekturo, kar čutijo posebno dobro tudi dotične stranke, ker poteče precej časa, da pridejo do prave zveze in je izborna slišati, ako se vrši med tem še drugi stik. Sicer pa oblasti niti ne tajijo, dasi uradniki še vedno trdijo, da ne obstoja cenzura.

S kr. ukazom, zakonom od 3. septembra 1926 je bilo kakor znano za vse one pokrajine, za katero veljajo izredne določbe za kakršnokoli delo na polju, zgradbo ali posekanje gozda ali za prenos posestva izdane posebne odredbe glede prejemnih radio aparatov. Kakor morajo namreč vsi prebivalci teh krajev (gre namreč skoro za vse občine, kjer so Slovani v večini), imeti od vojaške in civilne oblasti posebno dovoljenje za najmanjšo spremembo na goslopih ali na polju in gozdu, tako morajo imeti posebno dovoljenje od vojaške in civilne oblasti tudi za postavitev sprejemnih radio aparatov. Ko se je v juniju 1927 ta ukaz pretvoril v zakon, je poslanec Dufan, ki je poročal o njem izredno povdarjal, da gre zato, da se vzame slovenskemu prebivalstvu v Julijski Krajini in Nemcem v Južnem Tirolu možnost, da bi slišali glas onstran meje. Te dni pa je izšel ukaz-zakon od 29. decembra 1927 št. 2568 s katerim se ta zakon raztegne tudi na nekatere občine, ki so bile doslej izvezte, tako za Reko in Zader, za občino Matenjavas, za Podgrad in za Lastovo.

Kot ironijo naj omenimo, da je Lega Nazionale priredila v zadnjem času celo posebno zbirko, da je lahko opremila svoj nacionalni dom na Lastovem s posebno močnim prejemnim aparatom, s katerim bi lahko sprejemali glasove vseh italijanskih oddajnih postaj.

spodična, ne pustite!... Joj, roko so mi zlomili...

(Sliši se, kako učiteljica vzklika pod udarci, vedno bolj pridružen in nazadnje padec na tla in njen vzdih. Ves čas komisar besno vpije in bije z bičem po deci in učiteljici: Calpesti! Batti! Il tempo di peste di Milano!)

Zastor se dvigne.

(Soba razsvetljena, polna odprta. Po sobi vse razmetano. Po tleh leže otroške klobuke, knjige, čepice, učiteljičin klobuk; par klopki je prevrnjenih, vrata na pol odprta; vidi se stražnik v veži. Na sredi učilnice leži učiteljica z zvezanimi rokami, zvija se od bolečin, in pridružno ihti. Muči se, da bi se vzpela na kolena, kar ji naposled uspe; je blede; na rokah, s katerih so strgani rokavi, se vidijo sledovi udarcev biča, ki se izgubljajo pod neraztrgani deli rokavov. Iz ust krvavi. Za en trenutek s sklonjeno glavod dvigne glavo proti nebu, in vzpe-njajoča se bolestno tožno reče):

Nad nami je nebo zaprto... ne sprejema ne joka ne molitve, solza naša nima roditelja...

»Svobodna Italija« je prežeta z eno samo idejo, fašistovski disciplino in železno voljo svojega diktatorja, ki ima samo en cilj — zmago.

Tako nekako je govoril še te dni eden glavnih fašistovskih kričarjev, ki uživa to milost, da sme počivati v padišahovi senci. Med tem pa je prišla vest o uporih italijanske mornarice, ki je izbruhnil na torpedovki »Mosto«. Upor je bil sicer odušen, toda ta pobuna nam dovolj jasno priča, kakšna je ona velika, preropena Italija z eno samo voljo g. Mussolinija.

Bajoneti fašistovskih razbojnikov bodo sicer še nekaj časa obvladali položaj, toda na dnu italijanskega vulkana vre in ta ogenj se ne da pogasiti.

Zborovanje goriškega fašja. V nedeljo 8. t. m. se je vršilo v Gorici zborovanje fašistovskih tajnikov in odposlancev vse goriške pokrajine. Zborovanje se je vršilo v takozvani liktorski dvorani, to je v dvorani Trgovskega doma, ki so jo fašisti lansko leto v novembru po atentatu na Mussolinija zasedli in tudi obdržali.

Prvi goriški prefekt je potem na podlagi zakona za nove pokrajine rekviriral te prostore in ves Trgovski dom. Ko je »Edinost« tedaj prinesla suho poročilo o tem dejstvu, je bila zaplenjena in nekaj dni nato posvarjena, češ, da ni hotela omeniti svrhe, v katere je bil Trgovski dom rekviriran.

To je sedaj najlepše povedal sam pokrajinski fašistovski Caccese, ki je v svojem govoru naglašal, da se vrši zborovanje v dvorani, ki je sedaj posvečena fašizmu, ki pa je bila prej torišče sovražstva proti Italiji, in ki bo služila odslej le manifestacijam čisto italijanskega prepričanja in zborovanjem ljudi, ki so edino pri-

pravljani, da služijo ukazom Rima in njegove tisočletne kulture.

V svojem poročilu se je pokrajinski tajnik Caccese dotaknil raznih vprašanj. Tako je poročal o razpustu slovenskih prosvetnih društev: V drugorodnem ozemlju je preteklo leto vršilo svoje uničevalno delo 130 slovenskih lažikulturnih društev, ki so pa bili v resnici prava ognjišča protifašistovske propagande. Danes ti krožki ne obstojajo več. O šoli pa pravi takole: Položaj šol je bil obupen. Začelo se je čiščenje. Premeščenih je bilo nad 60 učiteljev in veliko jih je bilo odslovljenih. Veliko dela pa čaka še na tem polju, toda zagotavljam Vas, da v letu 1928 ne bo na vsem Goriškem noben Italiji sovraven učitelj več. Z druge strani se je uveljavilo delovanje dobrih italijanskih fašistovskih učiteljev, za katere je stranka dosegla tudi posebne nagrade.

Naleteli smo pri tem na hude ovire, toda nismo šli nazaj niti za korak, kajti bili smo prepričani, da smo na pravi poti.

Ako se je glede ljudske šole v drugorodnem ozemlju veliko delalo, se sme isto reči tudi o srednjih šolah, po pazljivi pozornosti prof. Ruggera Mazzocca, tajnika fašistovske šolske skupine.

(Dalje.)

IZJAVA.

Podpisani izjavljam, da sem bil s 1. januarjem 1928 odpuščen iz službe kot upravnik Orjune in nimam več pravice vršiti kot tak katerekoli posle, zlasti nisem upravičen kasirati kakršnekoli račune za upravo Orjune.

Ljubljana, dne 21. januarja 1928.

Jože Špan.

Veličastna orjunaška manifestacija v Primoštenu.

Dne 6. t. m. je doživela Orjuna v Primoštenu svoj novi veliki uspeh. Primošten, ki je vedno ljubil Orjuno, je ta dan spregovoril iz vse svoje duše in še enkrat dokumentiral svojo brezmejno ljubezen in vernost Orjuni. Akoravno je bila za ta dan napovedana le redna letna skupščina primoštenske Orjune, se je ta spremenila v veličastni narodni shod, na katerem se je z velikim zanosom manifestiralo in klicalo Orjuni in pozdravljalo svežo in junaško mladost Orjune. Le oni, ki je bil prisoten, lahko točno presodi s kakšno ljubeznijo in iskrenostjo je Primošten sprejel Orjuno. To je bila spontana in oduševljena manifestacija našega izmučenega toda čestitega in plemenitega delavca — Primorca, za vzvišene ideale Orjune. Istočasno pa je bil to tudi izraz skrajnega ogorčenja in obsodbe nad vsemi partijami in lažnimi vodji naroda, ki so privedli našo državo in narod do tega neznošnega stanja. Prebujeni kmet je prišel do popolnega prepričanja, da

je samo Orjuna s svojim neomadeževanim idealizmom zmožna ustvariti srečnejšo in pravičnejšo Jugoslavijo. Ideja Orjune je dosegla in zajela že najsamotnejšo vas v naši državi. Zato nas je ta uspeh Orjune v Primoštenu izvanredno razveselil in nam dal nove moči za nove uspehe in novo borbo. Dogodki dokazujejo, da žrtve Orjune niso padle za- stonj.

Preidimo torej na potek svečanosti same.

Že pred 3. uro so stale na obali postrojene čete Orjune z zastavami. Tu je bila zbrana tudi vsa primoštenska Orjuna z žensko sekcijo, »Mlado Orjuno« in tamburaškim zborom. Prihitela je tudi Orjuna iz Krapnja pod vodstvom svojega predsednika br. Jože Tanfare in delegacije Orjun iz Široka in Kruševa. Kot delgati šibeniške Orjune so prišli br.: dr. Č. Medini, V. Maček in S. Fabjanac. Takoj po njihovem prihodu se je formirala velika povorka z orjunaškimi zastavami na čelu, ki je ho-

tela oditi do lokala organizacije, kjer bi se imela vršiti skupščina. Medtem pa je velika množica naroda na glavnem trgu čakala in hotela na vsak način slišati iskreno in pošteno besedo Orjune. Ko so se delegati šibeniške Orjune, ki so bili naprošeni, da izven programa prirede pod milim nebom javni shod, pojavili na terasi Kmetijske hiše, se je vzdignil na trgu vihar navdušenja. Mirne duše lahko trdimo, da tako veličastnega shoda ni zmožna prirediti niti ena partija ali organizacija. Ta javni shod, kateremu je prisostvoval gotovo ves Primošten, je otvoril zaslužni in agilni tajnik primoštenske Orjune br. Melko Jurin. V svojem ponosnem govoru je očrtal vse težke borbe, ki jih je Orjuna do danes morala prestati. Njegov govor je bil navdušeno pozdravljen. Po njegovem govoru je prevzel besedo predsednik šibeniške Orjune br. dr. Čedomil Medini, ki je posebno poudarjal sledeče: »Orjuna ima svojo ideologijo in dosledno temu tudi svoje lastno stališče v vsaki smeri in pogledu. V svojem dosedanjem delu je stala pod pritiskom raznih struj in vsled izkoriščenja njene nesebičnosti in idealizma s strani strank je kolebala sem in tja v škodo edino sebi in svojemu razvoju. Končati je treba s tem in Orjuna mora brez ozira na to da li bo njeno delo komu drago ali ne, stopati odločno naprej, po svoji ravni poti, pa četudi bi bilo radi tega razčistiti njene vrste. Popuščanja ne sme biti več. Ker

so nas izkušnje prepričale, da s tem svoje lastne vrste uničujemo. Na tem mestu povemo vsem onim, katerim tako stališče Orjune ni po volji, da bomo z največjo odločnostjo odbili vsak poizkus, ki bi hotel naše vrste razkosati ali v njih povzročiti zbeganost. V tem bo vsa današnja Orjuna kompaktna in edina, četudi bi se partije postavile na kakršnokoli stališče, na vsako izzivanje pa bomo odgovorili z borbo, v kateri bo Orjuna zmožna ne samo upreti se nasprotnikom, temveč jih tudi popolnoma potolči.« Te besede br. dr. Medine, ki so točno označile današnjo smer in taktiko Orjune, je narod sprejel z enodušnim odobravanjem. Enako je bil pozdravljen govor br. Vekoslava Mačka, tajnika šibeniške Orjune, ki je z ognjevitimi besedami pokazal na vse neprecenljive žrtve, ki jih je Orjuna dala za ustvarjenje svojih idealov.

Veličasten shod je s par besedami zaključil br. Jurin in pozval zbrane Orjunaše, da so odšli korporativno na grob dveh najlepših cvetov primoštenske Orjune, sestre Benke Juljev in brata Jerka Gracina, ki sta v svojem življenju neumorno sodelovala v tamošnji Orjuni. Po izrečenem govoru br. Jurina, ki se je spomnil vseh mrtvih drugov, so se čete Orjune zbrale in v povorki krenile v prostore organizacije, kjer se je na to vršila skupščina Orjune Primo-

šten. Na tej skupščini je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: br. Melko Šabov, podpredsednik: br. Šimun Huljev, tajnik: br. Ante Prgin, I. blagajnik: br. Jerko Jadrijevič, II. blagajnik: br. Ante Makelja, odborniki: br. Joža Prgin, mestni glavar in sestra Leposava Miliša, načelnica ženske sekcije. V revizijski odbor so bili izvoljeni bratje: Spiro Huljev, Joža Gačina in Roko Huljev.

S skupščine je bila poslana br. generalnemu tajniku v Beogradu, dr. Meodragu Dimitrijeviću, sledeča brzojavka: Z današnjega veličastnega javnega shoda Orjune, pozdravljamo vodstvo Orjune, pripravljeno, da mu brez ugovora sledimo do končne zmage Orjune. Nadaljujmo odločno borbo, neoziraje se, proti vsakomur. — Orjuna Primošten.

Po tej skupščini se je med sviranjem orkestra Orjune pričela narodna veselica, ki je trajala do pozne ure. V velikem sprevodu so potem Orjunaši spremili brate delegate, ki so se vrnili v svoje kraje. Manifestacije po mestu pa so se nadaljevale tudi po njihovem odhodu in pozno v noč se je razlegala po ulicah Primoštene pesem orjunaške mladosti. S tem je bila zaključena veličastna in pomembna manifestacija orjunaške misli v Primoštenu in mi, naši primoštenski organizaciji pristočno čestitamo k temu velikemu in lepemu uspehu.

Ženitna ponudba.

Bogat industrijalec v večjem kraju Slovenije se želi poročiti z gospodično staro do 30 let, neoporečene preteklosti in primernim premoženjem. Ponudbe s sliko je nasloviti po šifro »Zvestoba«, poštni predal 68, Ljubljana. Tajnost strogo zadržana.

R. WILLMANN

strojno - gradbena delavnica
Ljubljana, Slomškova 3.

Priporoča se za izvršitev vseh v strojno stroko spadajočih del. Izdeluje različne vrste strojev za obdelavanje lesa in naprave žag z vodnim, parnim ter motornim obratom. Prevzema projektiranje in opremo različnih meh. naprav. Izvršuje vsa v strojno stroko spadajoča popravila točno, solidno in po možnosti najhitreje.

Umrl je naš agilni član brat

Ivan Jakopič

knjigoveški mojster

Orjunaši, ohranite ga v trajnem spominu!

Ljubljana, dne 23. januarja 1928.

Orjuna.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni, dobri soprog, brat, svak in stric, gospod

Ivan Jakopič

knjigoveški mojster

v nedeljo, dne 22. januarja 1928 po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1928.

Globoko žalujoči rodbini

Jakopič in Jager.

Obrtniško društvo v Ljubljani naznanja svojemu članstvu pretužno vest, da je po dolgi in mučni bolezni zatisnil svoje trudne oči naš zvesti član in odbornik, gospod

Ivan Jakopič

knjigoveški mojster, član načelstva Zveze obrtnih zadrug, načelnik Pokr. zadruge knjigoveških mojstrov itd.

Tovariši obrtniki izkažimo našemu delavnemu članu svojo poslednjo čast, in spremimo ga na njegovi zadnji poti polnoštevilno v torek, dne 24. t. m. ob 2. uri pop. izpred hiše žalosti Sv. Petra cesta 67.

Ljubljana, dne 23. januarja 1928.

Odbor.

Ob grobu svoje najboljšje sestre

Katke Jamarjeve

stoji v globoki žalosti

ORJUNA.

Večna ji pamjat!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejša urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. - Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. — Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tiskarna šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole
Risane, dnevniki in beležnice.